

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2010

Julkaistu Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 2010

N:o 1049—1054

SISÄLLYS

N:o		Sivu
1049	Laki henkilötietolain 2 §:n 4 momentin kumoamisesta	3337
1050	Laki luotsauslain muuttamisesta	3338
1051	Laki vahingonkorvauslain 3 luvun 7 §:n kumoamisesta	3342
1052	Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain muuttamisesta	3343
1053	Laki työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä	3344
1054	Maa- ja metsätalousministeriön asetus hedelmätäysmehuista ja tietyistä vastaavista valmisteista	3347

N:o 1049

Laki

henkilötietolain 2 §:n 4 momentin kumoamisesta

Annettu Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2010

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Tällä lailla kumotaan henkilötietolain (523/1999) 2 §:n 4 momentti. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Astrid Thors*

N:o 1050

Laki

luotsauslain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2010

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luotsauslain (940/2003) 2 ja 4 §, 5 §:n 4 momentin 2 kohta, 6 ja 8 §, 12 §:n 1 momentin 4 kohta, 14 §:n 2 momentin 2 kohta ja 3 momentin 2 kohta sekä 16 ja 21 §, sellaisina kuin niistä ovat 2, 4, 8 ja 16 § osaksi laissa 645/2010 sekä 5 §:n 4 momentin 2 kohta, 12 §:n 1 momentin 4 kohta, 14 §:n 2 momentin 2 kohta ja 3 momentin 2 kohta sekä 21 § laissa 645/2010, sekä
lisätään lakiin uusi 4 a—4 c § seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *luotsauksella* alusten ohjailuun liittyvää toimintaa, jossa luotsi toimii aluksen päällikön neuvonantajana sekä vesialueen ja merenkulun asiantuntijana;

2) *luotsilla* henkilöä, jonka Liikenteen turvallisuusvirasto on ohjauskirjan myöntämällä hyväksynyt toimimaan luotsina Suomen vesialueella sekä Saimaan kanavan vuokra-alueella; sekä

3) *luotsausyhtiöllä* osakeyhtiötä, joka on perustettu Luotsausliikelaitoksen muuttamisesta osakeyhtiöksi annetulla lailla (1008/2010).

4 §

Luotsaustoiminnan harjoittaminen

Luotsauspalveluja ei saa tarjota eikä luotsaustoimintaa harjoittaa muu kuin tässä laissa tarkoitettu luotsausyhtiö.

Luotsausyhtiön pitää varautua hoitamaan tehtäviään myös poikkeusoloissa sen mukaan kuin liikenne- ja viestintäministeriö erikseen määrää.

Luotsausyhtiön on tarjottava tässä laissa tarkoitettuja luotsauspalveluja alueilla, joilla luotsia on käytettävä 5 §:n mukaan.

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään luotsauksesta, satama-alueella alusten ohjailuun liittyvää toimintaa, jossa henkilö toimii aluksen päällikön neuvonantajana sekä vesialueen ja merenkulun asiantuntijana, saavat harjoittaa myös satamahallinnon tehtävään hyväksymät henkilöt.

4 a §

Luotsausyhtiön korvausvastuu

Luotsausyhtiö on velvollinen korvaamaan luotsauksessa aiheutetun vahingon, jos vahinko on aiheutettu tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta tietäen, että sellainen vahinko todennäköisesti syntyisi.

Luotsausyhtiön 1 momentissa tarkoitettun korvauksen enimmäismäärästä säädetään 4 b §:ssä.

Luotsausyhtiön korvausvastuuseen sovelletaan muuten merilakia (674/1994) ja vahingonkorvauslakia (412/1974).

4 b §

Korvausvastuun enimmäismäärä

Luotsausyhtiön korvausvastuu luotsauksessa aiheutetusta vahingosta on enintään 100 000 euroa vahinkotapahtumaa kohden.

Jos 1 momentissa säädetty vastuumäärä ei riitä hyvitykseksi niille, jotka ovat oikeutettuja vahingonkorvaukseen, vastuumäärä jaetaan heidän saamistaan suuruuden mukaisessa suhteessa.

4 c §

Satamahallinnon vastuu

Edellä 4 §:n 4 momentissa mainittuun satamahallintoon sovelletaan, mitä 4 a ja 4 b §:ssä säädetään luotsausyhtiöstä, jos 4 §:n 4 momentissa mainittu satamahallinnon tehtävään hyväksymä henkilö on joku muu kuin satama-alueella siirrettävän aluksen päällikkö tai perämies.

5 §

Luotsinkäyttövelvollisuus

Aluksen kokoon perustuvasta luotsinkäyttövelvollisuudesta on vapautettu:

2) alus, jonka päällikölle Liikenteen turvallisuusvirasto on myöntänyt 16 §:ssä tarkoitetun erivapauden;

6 §

Maksuvelvollisuus ja hinnoittelu

Luotsia käyttävän aluksen laivanisäntä on velvollinen suorittamaan luotsausmaksua siten kuin tässä laissa säädetään.

Tämän lain mukaisista luotsauspalveluista luotsausyhtiö perii kiinteään yksikköhintaan perustuvan maksun luotsattavalta alukselta.

Maksu määräytyy luotsattavan aluksen nettovetoisuuden ja todellisen luotsatun matkan perusteella.

Saimaan kanavalla ja Saimaan vesistöalueella peritään alennettuun yksikköhintaan perustuvaa maksua. Alennettu yksikköhinta on enintään kaksi kolmasosaa varsinaisesta yksikköhinnasta.

Yksikköhinnasta, alennetusta yksikköhinnasta ja muiden mahdollisten suoritteiden hinnoista päättää luotsausyhtiön hallitus. Luotsausyhtiön perimien maksujen tulee olla kohtuullisia ottaen huomioon aiheutuneet kustannukset ja kohtuullinen tuotto.

Alennetusta yksikköhinnasta luotsausyhtiölle aiheutuvat tulonmenetykset korvataan osin tai kokonaan valtion talousarviossa tarkoitukseen otetusta määrärahasta liikenne- ja viestintäministeriön päätöksen mukaisesti.

Luotsausyhtiön on pidettävä julkisesti saatavilla perittävät yksikköhinnat ja alennetut yksikköhinnat sekä muista suoritteista perittävät hinnat ja niiden määräytymisperiaatteet. Lisäksi mahdolliset alennukset ja niiden perusteet on oltava julkisesti nähtävillä. Hintojen muutoksista on ilmoitettava vähintään kuusi kuukautta ennen muutosten voimaantuloa. Uudet hinnat voivat tulla voimaan aikaisintaan hintojen muutosilmoitusta seuraavan kalenterivuoden alusta.

8 §

Luotsin vastuu ja velvollisuudet

Luotsi on vastuussa luotsauksesta. Luotsin on esitettävä luotsattavan aluksen päällikölle ajantasaiseen kartta-aineistoon perustuva reititösuunnitelma sekä muut aluksen turvallisen kulun kannalta tarpeelliset tiedot ja ohjeet sekä valvottava niitä aluksen ohjailuun ja käsittelyyn liittyviä toimenpiteitä, joilla on merkitystä alusliikenteen turvallisuudelle ja ympäristönsuojelulle.

Luotsi on velvollinen ilmoittamaan alusliikennepalvelulle kaikista havainnoistaan, joilla on merkitystä merenkulun, aluksen ja siinä olevien ihmisten turvallisuuden, ympäristönsuojelun tai meri- ja tullivalvonnan kannalta. Lisäksi luotsin on ilmoitettava luotsattavalle alukselle sattuneista tai luotsattavan aluksen aiheuttamista vahingoista ja vaadit-

taessa annettava näistä lisätietoja viranomaisille.

Aluksen luotsauksen suorittamisen jälkeen, luotsin on pyynnöstä kirjattava niille kansipäällystön jäsenille, jotka ovat olleet läsnä komentosillalla koko luotsauksen ajan ja jotka ovat osallistuneet aluksen ohjaamiseen tai navigointiin, tätä harjoittelua koskevat tiedot esitettyyn linjaluotsinkirjan saamista varten pidettävään harjoittelukirjaan tai vastaavaan asiakirjaan.

Luotsiin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

12 §

Luotsin ohjauskirja

Luotsilla on oikeus luotsata niillä väylillä, joihin hän on Liikenteen turvallisuusviraston myöntämällä ohjauskirjalla saanut luotsausoikeuden. Ohjauskirjan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on:

4) Liikenteen turvallisuusviraston järjestämä hyväksytysti suoritettu tutkinto;

14 §

Linjaluotsinkirja

Linjaluotsinkirjan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija:

2) on suorittanut hyväksytysti Liikenteen turvallisuusviraston järjestämän tutkinnon;

Sellaisilla tämän lain 5 §:ssä tarkoitetuilla väylillä, jotka sijaitsevat alusliikennepalvelulain (623/2005) 5 §:ssä tarkoitettuja tiedotuksia, 6 §:ssä tarkoitettua navigointiapua sekä 7 §:ssä tarkoitettua alusliikenteen järjestelypalvelua tarjoavan VTS-keskuksen alueella, linjaluotsinkirjan voi saada myös sillä edellytyksellä, että hakija:

2) on suorittanut 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettun tutkinnon ja 3 kohdassa tarkoitettun koeluotsauksen englannin kielellä;

16 §

Erivapaus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hakemuksesta myöntää aluskohtaisen erivapauden luotsinkäyttövelvollisuudesta aluksen sekä alus- tai hinausyhdistelmän päällikölle tai perämiehelle, jos aluksen bruttovetoisuus on alle 3 700. Erivapaus voidaan aluksen koosta riippumatta myöntää myös jäänmurtajan päällikölle tai perämiehelle. Erivapaus voidaan myöntää joko yksittäiselle tai useammalle tämän lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettulle väylälle.

Erivapauden myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on:

1) pitkäaikainen kokemus liikenteestä Suomen aluevesillä tai Saimaan vesialueella joko hakemuksen kohteena olevassa tai vastaavallisessa aluksessa;

2) päällikkönä tai perämiehenä toimimiseen vaadittava kansipäällystön pätevyyskirja;

3) sellainen terveys ja kunto, joka vaaditaan kauppa-aluksessa kansipalveluksessa olevalta;

4) Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymä koulutus;

5) Liikenteen turvallisuusviraston järjestämä hyväksytysti suoritettu tutkinto; sekä

6) tarvittava suomen tai ruotsin kielen taito.

Erivapauden myöntämisen edellytyksenä on, ettei alusturvallisuus tai ympäristö vaarannu. Erivapautteen voidaan liittää ehtoja, jotka koskevat aluksen vahtijärjestelyjä tai muun päällystön kokemusta aluksen navigoinnissa.

Erivapaus myönnetään määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, ja se voidaan hakemuksesta uudistaa samoin edellytyksin kuin se voidaan myöntää.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa erivapauden, jos myöntämisen perusteet lakkaavat olemasta voimassa, erivapauden saanut rikkoo toistuvasti tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä tai muita alusliikennettä koskevia säännöksiä ja määräyksiä tai muutoin vaarantaa toiminnallaan alusliikenteen turvallisuutta.

Erivapauden myöntämisen edellytyksistä

ja erivapauspäätöksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

21 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset sekä yleispoikkeukset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset luotsin ohjauskirjan, linjaluotsinkirjan ja erivapauden myöntämiseen liittyvistä koulutuksista, tutkinnoista ja koe-luotsauksista sekä pitää luetteloja myöntämistään luotsin ohjauskirjoista, linjaluotsinkirjoista ja erivapauksista.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset luotsattavista väylistä ja luotsipaikoista sekä julkaisee niistä luetteloja.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisten sää- tai jääolosuhteiden vuoksi tai kansainväliseen yhteistyöhön liittyvien rajatulla alueella toteutettavien harjoitusten tai pelastustoimien suorittamiseksi tai harjoitusalueelle tai pelastustoimien suorittamisalueelle siirtymiseksi hakemuksesta myöntää aluksille poikkeuksia luotsinkäyttövelvollisuudesta, jos luotsinkäyttövelvollisuutta koskevien säännösten noudattaminen olisi ilmeisen tarkeituksetonta tai kohtuuttoman hankalaa, ja

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

edellyttäen, että alusturvallisuutta ja ympäristöä ei vaaranneta. Samoilla edellytyksillä Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää luotsausyhtiölle poikkeuksia luotsauspalvelujen tarjoamisvelvollisuudesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2011.

Ennen tämän lain voimaantuloa suoritetussa luotsauksessa aiheutuneen vahingon korvaamiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, vaikka vahinko olisi ilmennyt vasta tämän lain voimaantulon jälkeen.

Luotsausliikelaitoksen muuttamisesta osakeyhtiöksi annetussa laissa tarkoitettu osakeyhtiön hallitus voi päättää vuoden 2011 hinnoittelusta ennen tämän lain voimaantuloa 6 §:n 6 momentissa säädetyistä määräajoista poiketen. Hinnoittelun rakenne tulee säilyttää vuoden 2011 ajan 6 §:n 2 ja 3 momenteista poiketen samanlaisena, kuin hinnoittelurakenne oli vuonna 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty erivapaudet luotsinkäyttövelvollisuudesta ovat voimassa myöntämispäätöksessä määrätyn ajan, jollei päätöstä tämän lain nojalla muuteta tai kumota.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1051

L a k i

vahingonkorvauslain 3 luvun 7 §:n kumoamisesta

Annettu Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2010

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Tällä lailla kumotaan vahingonkorvauslain
(412/1974) 3 luvun 7 §.

2 §
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2011.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1052

L a k i

tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2010

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) 9 §:n 2 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 9 a § seuraavasti:

9 §

Laiminlyöntimaksu

Laiminlyöntimaksun suuruudeksi määrätään vähintään 1 600 euroa ja enintään 16 000 euroa.

9 a §

Laiminlyöntimaksun rahamäärän tarkistaminen

Edellä 9 §:ssä säädetyn laiminlyöntimaksun enimmäis- ja vähimmäismäärää tarkistetaan rahanarvon muutosta vastaavasti kolmi-vuotiskausittain valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2011.

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Työministeri *Anni Sinnemäki*

N:o 1053

L a k i**työsuojeluun liittyvien arviointielimien hyväksymisestä**

Annettu Helsingissä 5 päivänä marraskuuta 2010

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Arviointielimien hyväksyminen

Sosiaali- ja terveysministeriö hyväksyy hakemuksesta työsuojelusäännöksissä säädettyjen koneiden, työvälineiden, henkilönsuojainten ja muiden vastaavien teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointipalveluja suorittavat arviointielimet toimimaan Euroopan unionin lainsäädännössä tarkoitettuina ilmoitettuina laitoksina tai muissa vastaavissa tehtävissä.

Hyväksymispäätöksessä määritellään arviointielimen pätevyysalue, vahvistetaan arviointielimen valvontaan liittyvät järjestelyt ja asetetaan tarvittaessa muitakin sen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Päätös annetaan toistaiseksi tai erityisestä syystä määräajaksi.

2 §

Arviointielimen hyväksymisen edellytykset

Arviointielimen hyväksymisen edellytykset ovat:

1) arviointielimen on oltava toiminnassaan riippumaton;

2) arviointielimellä on oltava käytössään riittävästi henkilöstöä, joka on toiminnassaan

riippumaton ja jolla on tarvittava tekninen asiantuntemus, koulutus ja riittävä alan kokemus sekä kyky laatia todistuksia, pöytäkirjoja ja selosteita, joilla todennetaan tarkastusten suorittaminen, eikä henkilöstön palkkaus saa riippua suoritettujen arviointien määrästä eikä niiden tuloksista;

3) arviointielimellä on oltava toimintansa edellyttämät laitteet, välineet, järjestelmät ja menettelyt;

4) arviointielimellä on oltava toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus tai muu vastaava riittäväksi katsottava järjestely; sekä

5) arviointielimen on oltava Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai osa tällaista oikeushenkilöä.

Jos arviointielin täyttää sellaisissa asioissa koskevilla yhdenmukaistetuissa standardeissa asetetut arviointiperusteet, joita koskevat viittaukset on julkaistava Euroopan unionin virallisessa lehdessä, sen on katsottava täyttävän 1 momentissa säädettyt hyväksymisen edellytykset.

3 §

Hyväksymisen hakeminen

Arviointielimen hyväksymistä koskeva hakemus on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle.

HE 76/2010
TyVM 5/2010
EV 131/2010

Neuvoston direktiivi 89/686/ETY (31989L0686); EYVL N:o L 399, 30.12.1989, s. 18
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/9/EY (32000L0009); EYVL N:o L 106, 3.5.2000, s. 21
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/42/EY (32006L0042); EUVL N:o L 157, 9.6.2006, s. 24

Hakemukseen on liitettävä Mittatekniikan keskuksen akkreditointiyksikön akkreditointipäätös tai sen puuttuessa Mittatekniikan keskuksen akkreditointiyksikön tai sitä vastaavan riippumattoman asiantuntijaelimen antama muu vastaava selvitys 2 §:ssä säädettyjen hyväksymisen edellytysten täyttymisestä.

4 §

Arviointielimen toiminta

Arviointielimen on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetuissa laissa (13/2003), hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään. Arviointielimen henkilöstöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Arviointielimen tulee seurata toimialansa säännösten ja standardien kehittymistä sekä toimia yhteistyössä toimialansa muiden kansallisten tai kansainvälisten laitosten kanssa.

Arviointielin voi käyttää apunaan ulkopuolisia testaus-, tarkastus- tai muita palveluja, jos palvelun tuottaja täyttää 2 §:n 1 momentin 1-3 kohdassa säädettyt hyväksymisen edellytykset. Arviointielin kuitenkin vastaa ulkopuolisella teettämistään toimenpiteistä ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kokonaisuudesta.

5 §

Arviointielimen valvonta ja hyväksymisen peruuttaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö valvoo hyväksymiään arviointielimiä. Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus valvontaa varten päästä paikkaan, jossa arviointielin suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointitoimintaa. Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus sallassapitosäännösten estämättä saada arviointielimeltä valvontaa varten välttämättömät tiedot.

Arviointielimen on ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle kaikista sellaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta 2 §:ssä säädettyjen hyväksymisen edellytysten täyttymiseen. Arviointielimen on annettava vuosittain kertomus toiminnastaan ministeriölle.

Jos arviointielin ei enää täytä 2 §:ssä säädettyjä hyväksymisen edellytyksiä tai noudata hyväksymispäätöksessä asetettuja ehtoja taikka sen toiminnassa muutoin esiintyy vakavia puutteita, sosiaali- ja terveysministeriön on kehotettava arviointielintä määräjässä korjaamaan epäkohta. Sosiaali- ja terveysministeriön on peruutettava antamansa hyväksyminen, jos arviointielin ei ole korjannut epäkohtaa annetussa määräjässä.

6 §

Muutoksenhaku

Sosiaali- ja terveysministeriön tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Arviointielimen vaatimustenmukaisuuden osoittamista koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Arviointielimen päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä arviointielimeltä. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolain 7 a luvussa.

7 §

Ilmoittaminen

Sosiaali- ja terveysministeriön on ilmoitettava ilmoitetuiksi laitoksiksi hyväksymistään arviointielimistä tai hyväksymisten peruuttamisista Euroopan komissiolle sekä Euroopan unionin jäsenvaltioille.

8 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännös

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2010.

Tällä lailla kumotaan työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetun lain (131/1973) 2 a ja 20 a §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1162/1999, sekä työsuojeluun liittyvien tarkastuslaitosten hyväksymisestä annettu asetus (18/2000).

Ennen tämän lain voimaantuloa annetut arviointielimen hyväksymispäätökset jäävät voimaan siten kuin niiden ehtoissa määrätään. Arviointielimen on toiminnassaan noudatettava, mitä 4-6 §:ssä säädetään.

Helsingissä 5 päivänä marraskuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Juha Rehula*

N:o 1054

**Maa- ja metsätalousministeriön asetus
hedelmätäysmehuista ja tietyistä vastaavista valmisteista**

Annettu Helsingissä 1 päivänä joulukuuta 2010

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 13 päivänä tammikuuta 2006 annetun elintarvikelain (23/2006) 7 ja 9 §:n nojalla:

1 §

Asetuksen tarkoitus

Tällä asetuksella pannaan täytäntöön neuvoston 20 päivänä joulukuuta 2001 antama direktiivi elintarvikkeena käytettävistä hedelmätäysmehuista ja tietyistä vastaavista valmisteista (2001/112/EY) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2 §

Sovellettamisala

Tätä asetusta sovelletaan liitteessä 1 määriteltyihin tuotteisiin.

3 §

Tuotteiden koostumusta koskevat vaatimukset

Liitteessä 1 mainittujen tuotteiden valmistukseen saa käyttää ainoastaan liitteessä 2 määritellyjä raaka-aineita, liitteen 3 osassa A mainittuja ainesosia sekä lisäaineita siten kuin elintarvikkeiden lisäaineiden käytöstä on erikseen säädetty.

Liitteessä 1 mainittuihin tuotteisiin voidaan lisätä vitamiineja ja kivennäisaineita siten kuin erikseen säädetään.

4 §

Sallitut käsittelyt ja aineet

Liitteessä 1 mainittujen tuotteiden valmistukseen voidaan käyttää ainoastaan liitteen 3 osassa B mainittuja käsittelyjä ja aineita

5 §

Hedelmänektareita koskevat erityisvaatimukset

Hedelmänektareiden on täytettävä liitteessä 4 mainitut erityisvaatimukset.

6 §

Tuotteen nimi

Liitteessä 1 mainittuja nimiä saa käyttää vain kyseisessä liitteessä määritellyistä tuotteista ja niitä on käytettävä pidettäessä kaupan näitä tuotteita.

Liitteessä 1 mainittujen nimien vaihtoehtoina voidaan käyttää liitteessä 5 mainittuja erityisnimiä.

Näitä erityisnimiä voidaan käyttää liitteessä 5 mainituilla kielillä ja kyseisessä liitteessä vahvistetuin edellytyksin.

7 §

Muut pakkausmerkinnät

Sen lisäksi, mitä elintarvikkeiden pakkausmerkinnöistä on muualla säädetty, liitteessä 1 mainittujen tuotteiden pakkaukseen on tehtävä seuraavat merkinnät:

1) Käytetyn hedelmän nimi tuotteen nimen yhteydessä, jos tuote on valmistettu yhdestä hedelmälajista.

Kahdesta tai useammasta hedelmälajista valmistetun tuotteen nimen yhteydessä luettelo käytetyistä hedelmälajeista niiden tilavuusmäärien mukaisessa alenevassa järjestyksessä, lukuun ottamatta sitruunaa, jos sitä käytetään liitteessä 3 määrätyn edellytyksin. Tuotteessa, joka on valmistettu kolmesta tai useammasta hedelmälajista, voidaan käytettyjä hedelmälajeja koskeva ilmoitus korvata maininnalla "useita hedelmälajeja" tai vastaavalla maininnalla taikka ilmoittamalla valmistuksessa käytettyjen hedelmälajien lukumäärä.

2) Maininta "makeutettu" tai "lisätty sokeria" tuotteen nimen yhteydessä sellaisissa hedelmätäysmehuissa, jotka on makeutettu lisäämällä liitteessä 2 mainittuja sokereita. Lisäksi on ilmoitettava lisätyn sokerin enimmäismäärä kuiva-aineena laskettuna ja grammoina litraa kohti ilmaistuna.

3) Maininta liitteessä 2 määriteltyjen he-

delmälihan ja -solujen lisäämisestä hedelmätäysmehuun.

4) Maininta "tiivisteestä/tiivisteistä" tai "osittain tiivisteestä/tiivisteistä" hedelmätäysmehun ja hedelmätäysmehutiivisteiden sekoituksissa sekä kokonaan tai osittain yhdestä tai useammasta tiivistetuotteesta valmistetuissa hedelmänektareissa. Merkinnän tulee olla tuotteen nimessä tai samassa näkökentässä tuotteen nimen kanssa. Ainesosan määrän ilmoittamisen osalta sovelletaan, mitä siitä on erikseen säädetty.

5) Hedelmänektareiden merkinnöissä hedelmätäysmehun, hedelmäsoseen tai näiden ainesosien seoksen vähimmäispitoisuus maininnalla "hedelmäpitoisuus ...%". Merkinnän tulee olla samassa näkökentässä tuotteen nimen kanssa.

Jos liitteessä 1 määriteltyjä tuotteita ennalteen palautettaessa käytetään vain tätä varten välttämättömiä aineita, ei näitä aineita tarvitse luetella merkinnöissä.

8 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

Tällä asetuksella kumotaan hedelmätäysmehuista ja tietyistä vastaavista valmisteista 6 päivänä kesäkuuta 2003 annettu kauppa- ja teollisuusministeriön asetus (473/2003).

Helsingissä 1 päivänä joulukuuta 2010

Maa- ja metsätalousministeri *Sirkka-Liisa Anttila*

Neuvotteleva virkamies Anne Haikonen

TUOTTEIDEN NIMET JA MÄÄRITELMÄT

- 1) ”**Hedelmätäysmehu**” on käymiskykyinen mutta ei käynyt nestemäinen tuote, joka on saatu sekoittamalla terveitä ja kypsiä, tuoreita tai kylmäsäilytettyjä yhden tai useamman lajin hedelmiä ja jonka väri, aromi ja maku ovat tunnusomaisia kyseisen hedelmän tai kyseisten hedelmien täysmehulle. Valmistuksen aikana mehusta eristetty aromi sekä hedelmäliha ja –solut voidaan palauttaa samaan mehuun.

Sitrushedelmien täysmehun tulee olla hedelmän sisäosista. Limettitäysmehu voidaan kuitenkin valmistaa koko hedelmästä sopivalla valmistusmenetelmällä, jossa käytetään hedelmän ulkoisesta osasta olevia ainesosia mahdollisimman vähän.

- 2) ”**Tiivisteestä valmistettu hedelmätäysmehu**” on tuote, joka on tehty hedelmätäysmehutiivisteestä palauttamalla sama määrä vettä kuin on poistettu sekä palauttamalla aromit sekä tarvittaessa hedelmäliha ja -solut, jotka on otettu talteen valmistettaessa kyseistä hedelmätäysmehutiivistettä tai saman lajin hedelmien täysmehutiivistettä. Näin saadulla tuotteella on oltava vähintään vastaavat aistinvaraiset ja analyttiset ominaisuudet kuin keskivertotäysmehulla, joka on saatu samanlaisista hedelmistä. Hedelmätäysmehutiivisteestä valmistettujen hedelmätäysmehujen Brix-luvun vähimmäisarvot ovat liitteessä 6.
- 3) ”**Hedelmätäysmehutiiviste**” on tuote, joka on saatu yhden tai useamman lajin hedelmien täysmehusta poistamalla tietty osavedestä. Jos tuote on tarkoitettu suoraan kulutukseen, vettä on poistettava vähintään 50 prosenttia.
- 4) ”**Hedelmätäysmehujauhe**” on tuote, joka on saatu yhden tai useamman lajin hedelmien täysmehusta poistamalla fysikaalisin keinoin vesi lähes kokonaan.
- 5) ”**Hedelmänektari**” on käymiskykyinen, mutta ei käynyt tuote, joka on saatu lisäämällä vettä ja sokereita ja/tai hunajaa edellä 1, 2 tai 3 kohdassa määriteltyihin tuotteisiin, hedelmäsoseseen tai näiden tuotteiden seokseen ja joka on lisäksi liitteen 4 vaatimusten mukainen. Sokereita ja/tai hunajaa saa lisätä enintään 20 prosenttia lopullisen tuotteen kokonaispainosta.

Jos hedelmänektareita valmistetaan sokeria lisäämättä tai vähäenergiaisiksi tuotteiksi, sokerit voidaan korvata kokonaan tai osittain makeutusaineilla asetuksen (EY) N:o 1333/2008 mukaisesti.

Liitteen 4 osassa II ja osassa III lueteltuja hedelmiä sekä aprikoosia voidaan käyttää yksinään tai toisiinsa sekoitettuina nektareiden valmistukseen lisäämättä niihin sokeria, hunajaa ja/tai makeutusaineita.

RAAKA-AINEIDEN MÄÄRITELMÄT

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) ”**Hedelmällä**” kaikkia hedelmiä ja marjoja.
- 2) ”**Hedelmäsoseella**” käymiskykyistä mutta ei käynyttä tuotetta, joka on saatu pusertamalla syötävät osat kokonaisesta tai kuoritusta hedelmästä poistamatta siitä mehua.
- 3) ”**Hedelmäsosetiivisteellä**” tuotetta, joka on saatu hedelmäsoseesta poistamalla tietty osa sen sisältämästä vedestä.
- 4) ”**Sokereilla**”
 - hedelmänektareita valmistettaessa neuvoston direktiivissä 2001/111/EY määritellyjä sokereita sekä fruktoosisiirappeja ja hedelmistä saatuja sokereita,
 - täysmehuja tiivisteestä valmistettaessa neuvoston direktiivissä 2001/111/EY määritellyjä sokereita sekä fruktoosisiirappeja
 - hedelmätäysmehuja valmistettaessa fruktoosisiirappeja sekä neuvoston direktiivissä 2001/111/EY määritellyjä sokereita, jotka sisältävät alle 2 prosenttia vettä.
- 5) ”**Hunajalla**” neuvoston direktiivissä 2001/110/EY määriteltyä tuotetta.
- 6) ”**Hedelmälihalla ja -soluilla**” tuotteita, jotka on saatu saman lajin hedelmien syötävistä osista poistamatta niistä mehua. Sitrushedelmien hedelmälihalla ja -soluilla tarkoitetaan yksittäisten hedelmälohkojen sisällä olevia mehua sisältäviä soluja.

SALLITUT AINESOSAT, KÄSITTELYT JA AINEET

A. Sallitut ainesosat

- Hedelmätäysmehuun palautettavien aromien sekä hedelmälihan ja -solujen on oltava samoja, jotka mehusta on erotettu valmistuksen aikana. Tiivisteestä tehtyyn hedelmätäysmehuun voidaan palauttaa aromeja sekä hedelmälihaa ja -soluja, jotka ovat peräisin samankaltaisesta täysmehusta.
- Ainoastaan rypäletäysmehuun voidaan palauttaa viinihapon suolojen kivennäisaineita.
- Hedelmätäysmehuun, tiivisteestä valmistettuun hedelmätäysmehuun sekä hedelmätäysmehutiivisteeseen, ei kuitenkaan päärynä- eikä rypäletäysmehuun, saa lisätä sokereita seuraavasti:
 - happoisuuden korjaamiseksi saa kuiva-aineena ilmaistu lisättyjen sokereiden määrä olla enintään 15 grammaa/litra;
 - makeutustarkoituksessa saa kuiva-aineena ilmaistu lisättyjen sokereiden määrä olla enintään 150 grammaa/litra.Happoisuuden korjaamiseksi ja makeutustarkoituksessa lisätyn sokerin kokonaismäärä saa olla enintään 150 grammaa/litra.
- Liitteessä 1 mainittuihin tuotteisiin saa happoisuuden korjaamiseksi lisätä sitruunatäysmehua ja/tai sitruunatäysmehutiivistettä enintään 3 grammaa/täysmehulitra vedettömänä sitruunahappona ilmaistuna.
- Hedelmätäysmehuun ei saa lisätä samanaikaisesti sekä sokereita että tiivistetyssä tai tiivistämättömässä muodossa olevaa sitruunatäysmehua taikka happamuudensäätöaineita.
- Hiilidioksidi on sallittu liitteessä 1 määriteltyjen tuotteiden ainesosana.

B. Sallitut käsittelyt ja aineet

Liitteessä 1 mainittujen tuotteiden valmistuksessa sallittuja käsittelyjä ja aineita ovat:

- mekaaniset uuttamismenetelmät (esimerkiksi puristaminen ja linkous);
- tavalliset fysikaaliset menetelmät, mukaan lukien muiden hedelmien kuin viinirypäleiden syötävien osien in-line uutto (diffuusio) hedelmätäysmehutiivisteiden valmistamiseksi edellyttäen, että näin saadut hedelmätäysmehutiivisteet ovat liitteen 1 kohdan 1 ja 2 mukaisia;
- rypäletäysmehujen osalta, jos rypäleet on käsitelty rikkidioksidilla, sallitaan rikkidioksidin poisto fysikaalisilla menetelmillä, jos lopputuotteen rikkidioksidin kokonaispitoisuus on enintään 10 milligramma/litra;
- pektolyttiset, proteolyttiset ja amylolyttiset entsyymit;
- syötävä gelatiini;
- tanniinit;
- bentoniitit;
- silikageeli;
- puuhiili;
- kemiallisesti inertit suodatuksen apuaineet ja saostusaineet (esimerkiksi perliitti, pesty diatomitti, selluloosa, liukenematon polyamidi, polyvinyylipolypyrrolidoni, polystyreeni), jotka ovat elintarvikkeiden kanssa kosketukseen joutuvia materiaaleja koskevien yhteisön säännösten mukaisia;
- kemiallisesti inertit adsorption apuaineet, jotka ovat elintarvikkeiden kanssa kosketukseen joutuvia materiaaleja koskevien yhteisön säännösten mukaisia ja joita käytetään sitrusmehun limonoidi- ja naringiinipitoisuuden vähentämiseksi muuttamatta merkittävästi limonoidiglukosiideja, happoja, sokereita (mukaan lukien oligosakkaridit) tai mineraalisisältöä.

HEDELMÄNEKTAREITA KOSKEVAT ERITYISVAATIMUKSET

Hedelmänektarit, jotka on tehty seuraavista hedelmistä:	Mehu- ja/tai sosepitoisuus vähintään (prosenttia valmiin tuotteen tilavuudesta)
<i>I Hedelmät, joiden täysmehu on sellaisenaan liian hapanta nautittavaksi</i>	
Passionhedelmät	25
Quito naranjillos	25
Mustaherukat	25
Valkoherukat	25
Punaherukat	25
Karviaiset	30
Tyrnimarjat	25
Oratuomenmarjat/villiluumut	30
Luumut	30
Luumut (QUETSCH)	30
Pihlajanmarjat	30
Ruusunmarjat	40
Hapankirsikat	35
Muut kirsikat	40
Mustikat	40
Seljanmarjat	50
Vadelmat	40
Aprikoosit	40
Mansikat	40
Karhunvatukat ja mulperinmarjat	40
Karpalot	30
Kvittenit	50
Sitruunat ja limettihedelmät	25
Muut tähän ryhmään kuuluvat hedelmät	25
<i>II Vähähappoiset, mehevät tai voimakasaromiset hedelmät, joiden täysmehu ei sellaisenaan kelpaa nautittavaksi</i>	
Mangot	25
Banaanit	25
Guavat	25
Papaijat	25
Litchipähkinät	25
Acerolat (napolilaiset mispelit)	25
Annoonahedelmät (<i>Annona muricata</i>)	25

Annoonahedelmät (<i>Annona reticulata</i>)	25
Kirimoijat, kermaomenat	25
Kirimoijat, kermaomenat	25
Granaattiomenat	25
Cashewomenat	25
Espanjan luumut	25
Umbu	25
Muut tähän ryhmään kuuluvat hedelmät	25
<i>III Hedelmät, joiden täysmehu kelpaa sellaisenaan nautittavaksi</i>	
Omenat	50
Päärynät	50
Persikat	50
Ananas	50
Sitruhedelmät, paitsi sitruunat ja limettihedelmät	50
Muut tähän ryhmään kuuluvat hedelmät	50

TIETTYJEN LIITTEESSÄ 1 LUETELTUIJEN TUOTTEIDEN ERITYISNIMET

- a) ”Vruchtendrank” hedelmäektareille
- b) Süßmost” -nimitystä voidaan käyttää ainoastaan ”Fruchtsaft”- ja ”Fruchtnektar” -nimitysten yhteydessä
 - hedelmäektareille, jotka on valmistettu yksinomaan sellaisista hedelmätäysmehuista, hedelmätäysmehutiivisteistä tai näiden valmisteiden seoksesta, jotka eivät sovellu sellaisenaan nauttiviksi korkean luontaisen happoisuutensa takia,
 - hedelmätäysmehuille, jotka on saatu päärynöistä ja joihin on tarvittaessa lisätty omenaa mutta ei sokeria;
- c) ”succo e polpa” tai ”sumo e polpa” hedelmäektareille, jotka on saatu yksinomaan hedelmäsosesta ja/tai hedelmäsosetiivisteestä
- d) ”æblemøst” omenatäysmehulle, jossa ei ole lisättyä sokeria
- e) ”sur...saft” yhdessä käytetyn hedelmän (tanskankielisen) nimen kanssa täysmehuille, joissa ei ole lisättyjä sokereita ja jotka on saatu mustaherukoista, kirsikoista, punaherukoista, valkoherukoista, vadelmista, mansikoista tai seljanarjoista, ”sød...saft” tai ”sødetsaft” yhdessä käytetyn hedelmän (tanskankielisen) nimen kanssa mainitusta hedelmästä saataville täysmehuille, johon on lisätty sokeria yli 200 grammaa/litra
- f) ”äpplemøst” omenatäysmehulle, jossa ei ole lisättyä sokeria
- g) ”mosto” rypäletäysmehulle synonyyminä.

TIIVISTEESTÄ VALMISTETTUJEN HEDELMÄTÄYSMEHUJEN BRIX-LUVUN VÄHIMMÄISARVOT

Hedelmän suomenkielinen nimi	Kasvitieteellinen nimi	Ennastetun hedelmätäysmehun ja hedelmäsoseen Brix-luvun vähimmäisarvo
Omena (*)	<i>Malus domestica</i> Borkh.	11,2
Aprikoosi (**)	<i>Prunus armeniaca</i> L.	11,2
Banaani (**)	<i>Musa</i> sp.	21,0
Mustaherukka (*)	<i>Ribes nigrum</i> L.	11,6
Viinirypäle (*)	<i>Vitis vinifera</i> L. tai sen hybridit <i>Vitis labrusca</i> L. tai sen hybridit	15,9
Greippi (*)	<i>Citrus x paradise</i> Macfad.	10,0
Guava (**)	<i>Psidium guajava</i> L.	9,5
Sitruuna (*)	<i>Citrus limon</i> (L.) Burm.f.	8,0
Mango (**)	<i>Mangifera indica</i> L.	15,0
Appelsiini (*)	<i>Citrus sinensis</i> (L.) Osbeck	11,2
Passionhedelmä (*)	<i>Passiflora edulis</i> Sims	13,5
Persikka (**)	<i>Prunus persica</i> (L.) Batsch var. <i>persica</i>	10,0
Päärynä (**)	<i>Pyrus communis</i> L.	11,9
Ananas (*)	<i>Ananas comosus</i> (L.) Merr.	12,8
Vadelma (*)	<i>Rubus idaeus</i> L.	7,0
Hapankirsikka (*)	<i>Prunus cerasus</i> L.	13,5
Mansikka (*)	<i>Fragaria x ananassa</i> Duch.	7,0
Mandariini (*)	<i>Citrus reticulata</i> Blanco	11,2

Jos tiivisteestä valmistettu mehu valmistetaan muista kuin edellä olevassa luettelossa mainituista hedelmistä, ennastetun mehun Brix-luvun vähimmäisarvo on tiivisteeseen käytetystä hedelmästä puristetun mehun Brix-luvun arvo.

(*) Mehuksi valmistettujen tuotteiden suhteellisen tiheyden vähimmäisarvo määritetään suhteessa veteen 20/20 °C:ssa.

(**) Soseksi valmistetuista tuotteista määritetään ainoastaan korjaamaton Brix-luvun vähimmäisarvo ilman happamuuden korjausta.

Mustaherukan, guavan, mangon ja passionhedelmän osalta Brix-luvun vähimmäisarvoja sovelletaan ainoastaan Euroopan unionissa tuotettuihin ennastettuihin hedelmätäysmehuihin ja -soseisiin.

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 1049—1054, 2 ½ arkkia

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2010

EDITA PUBLISHING OY, PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA

ISSN 1237-3419